

Karakter ve Değer Eğitimi

Karakter ve Değer Eğitiminde Rol Model Olarak Öğretmen

Dr. Fehmi Demir

Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı

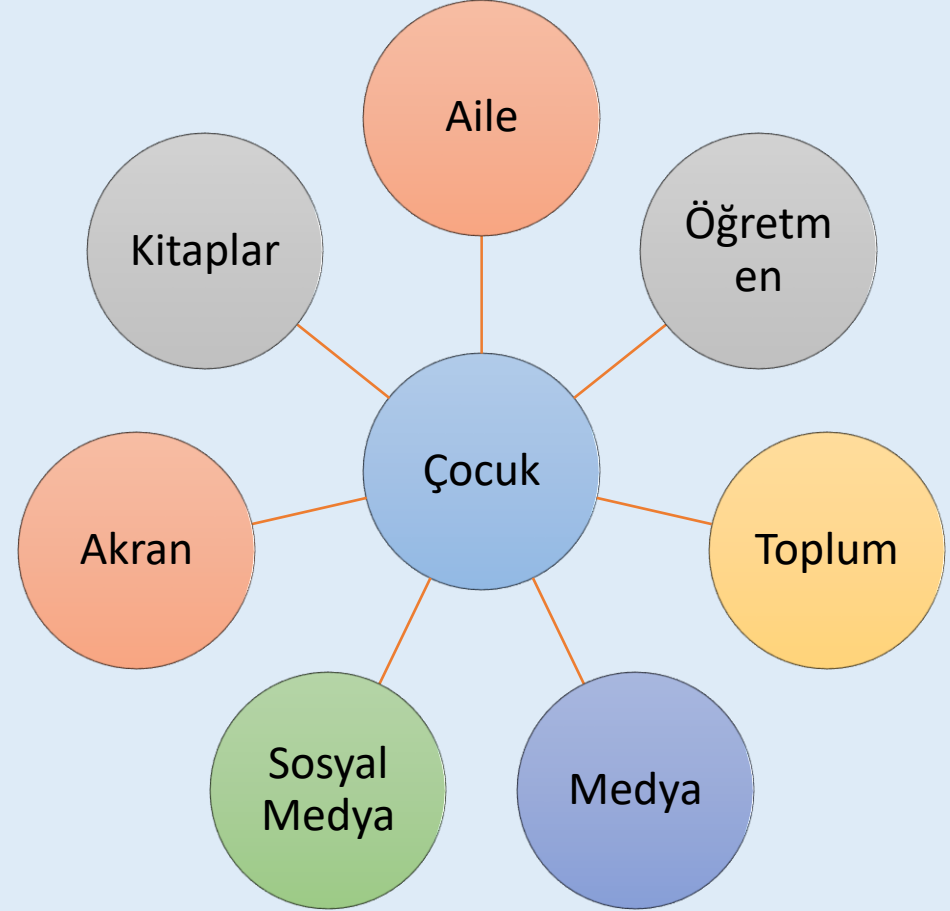
Dersin İşlenişi

1. Karakter ve Değer Eğitiminde Öğretmenin Yeri ve Önemi
2. Karakter ve Değer Eğitiminde Rol Model Olarak Öğretmen

Hiçbir eğitim sisteminin
kalitesi öğretmen
kalitesi üzerine
çıkamaz...

Giriş

- Çocukların doğru karakteri kazanması ve değerleri edinmesinde aile, **öğretmen**, sosyal çevre, toplum, ders programı, ders kitabı, televizyon, internet, basın ve yayın gibi çok farklı etken rol oynamaktadır. Ancak öğrencilere temel değerleri kazandırmada öğretmenin rolünün ayrı bir önemi bulunmaktadır.

1. Karakter ve Değer Eğitiminde Öğretmenin Yeri ve Önemi

- Okullar, değer eğitim merkezleridir. Öğretmenler de değer eğitiminin çocuklara etkili bir şekilde kazandırılmasında etkin bir rol üstlenmektedirler.
- Öğretmenlerin söylemleri, davranışları ve sahip oldukları özellikler öğrencileri etkilemektedir.

1. Karakter ve Değer Eğitiminde Öğretmenin Yeri ve Önemi

- Öğretmenin eylemleri onların sözlerinden daha fazla anlam taşır.

- Öğrenciler, öğretmenlerin söylediklerinden çok davranışlarından öğrenirler.

1. Karakter ve Değer Eğitiminde Öğretmenin Yeri ve Önemi

- Öğretmenlerin toplumsal ve kültürel değerleri kazandırmada ve yaşanan sorunlara çözüm üretmede önemli görevleri bulunmaktadır.

1. Karakter ve Değer Eğitiminde Öğretmenin Yeri ve Önemi

- Öğretmen, davranışlarıyla öğrencilere örnek oluşturmaktadır.

1. Karakter ve Değer Eğitiminde Öğretmenin Yeri ve Önemi

- Öğrenci ve toplumun çevre ile ilgili farkındalık oluşturmaları, olumlu tutum kazanmaları, bilgi ve beceri sahibi olmaları ve ulusal değerleri koruması en başta öğretmenlerin sorumluluğudur.

1. Karakter ve Değer Eğitiminde Öğretmenin Yeri ve Önemi

- Milli Eđitimin Amaçları

1. Memur yetiştirme
2. Vatandaş yetiştirme
3. İyi insan yetiştirme

1. Karakter ve Değer Eğitiminde Öğretmenin Yeri ve Önemi

- Öğretmenler öğrenci karakterini oluşturmada dolayısıyla da bir ulusun karakter yapısını inşa etmede önemli bir rol oynarlar. Öğretmenin değer odaklı eğitime destek vermesi ve iyileştirici önlemler alması için çalışmaların yapılması gerekmektedir.

1. Karakter ve Değer Eğitiminde Öğretmenin Yeri ve Önemi

- Öğretmenin görevi, öğrencinin yaşamın anlamını bulmasına, kendi değerlerini oluşturmaya, yaşam becerileri geliştirmesine ve etkili bir insan olarak sorunlarla **başa çıkma**sına yardım etmektir.

1. Karakter ve Değer Eğitiminde Öğretmenin Yeri ve Önemi

- Değer kazandırma sürecinde öğretmene de önemli görevler düşmektedir:
- Değer eğitimi alanında **yeterli bilgi ve beceri**ye sahip olmalıdır.
- Değerler eğitiminde uygun olan **yaklaşım, strateji, yöntem ve teknik**leri tanımalı ve bilmeli,

1. Karakter ve Değer Eğitiminde Öğretmenin Yeri ve Önemi

- Uygulamada çocuğun gerçek yaşamıyla ilişkili etkinliklere yer vermeli
- Değer eğitimini zengin bir öğrenme-öğretme süreci ile desteklemeli
- Etkinlikleri sınıf içinde/dışında uygulamalı

1. Karakter ve Değer Eğitiminde Öğretmenin Yeri ve Önemi

- Öğrencilerin araştırma becerilerini geliştirme
- Okuma ve analitik düşünme becerilerini geliştirme
- Düşünme ve yazma becerilerini geliştirme
- Uygun bir ölçme ve değerlendirme yöntemi seçmeli

1. Karakter ve Değer Eğitiminde Öğretmenin Yeri ve Önemi

- Öğretmenin Karakter ve Değer Eğitiminde dikkat etmesi gereken hususlar:
 1. Öğrenciler üzerindeki etkisinin farkında olma
 2. Çocuğun saygınlığına saygı duyma
 3. Sınıfta kural ve demokratik uygulamalar geliştirmek
 4. Sınıfta tehdit edici olmayan bir atmosfer yaratmak.

1. Karakter ve Değer Eğitiminde Öğretmenin Yeri ve Önemi

5. Öğrencilerle ve iş arkadaşlarıyla pozitif iletişim ve ilişkileri sürdürmek
6. Örnek uygulamaları, uygulama deneyimlerini diğer öğretmenlerle paylaşmak
7. Öğrenci dostu (esneklik, ifade özgürlüğü) sınıf uygulamaları takip etmek
8. Çocukların eğitim, kişisel ve sosyal yaşam ile ilgili günlük sorunlarını çözmelerinde kolaylaştırıcı olmak

1. Karakter ve Değer Eğitiminde Öğretmenin Yeri ve Önemi

- Hiç şüphesiz karakter ve değer eğitiminde, okul ve toplumun sorumluluğu eşit derecede önemlidir ancak okulda ana sorumluluk öğretmenlere düşmektedir. Çünkü öğretilen metinlerden ziyade bireyin kişiliğinin oluşmasını ve edindiği değerleri **okulda etkileyen en önemli faktör öğretmendir.**
- Öğretmen öncelikle maddi ve manevi kültürel unsurlara dikkat çekebilmeli, belirli gün ve haftaları, önemli yerel ve milli günleri ve bayramları değerler eğitiminde kullanabilmeli ve kültürel mirası koruma bilincini geliştirmelidir.

2. Karakter ve Değer Eğitiminde Rol Model Olarak Öğretmen

- Öğretmenlik bir iş değil bir davranış/tutum mesleğidir. Bu anlamda okullarda öğrencilere değerleri kazandırabilmek için öncelikle, öğretmenlerin kendi değerlerinin farkında olması ve öğrenci açısından bunun önemini kavramış olmaları gerekir.
- Öğretmen, öğrencinin kişiliğinin şekillendiği okul dönemlerinde öğrencinin kişiliği üzerinde azami etki yapar.

2. Karakter ve Değer Eğitiminde Rol Model Olarak Öğretmen

- Öğretmenin eylemleri, sözlerinden daha fazla anlam taşır. Öğrenciler, öğretmenlerin söylediklerinden ziyade davranışlarından öğrenirler.
- Öğretmen, okul içi ve okul dışındaki davranışlarıyla karakter ve değer eğitiminde öğrencilere örnek teşkil etmektedir.

Karakter ve Değer Eğitiminde Rol Model Olarak Öğretmen

- Öğretmenin farkında olmadan yaptıkları davranışlar, öğrenciyle olumlu veya olumsuz olarak kurduğu iletişim ve etkileşim öğrencilerin davranışlarına yön verebilmektedir.
- Öğretmenin benimsediği değerlerle birlikte duygu ve düşünceleri, öğrenciler üzerinde etkili olabilmektedir. Dolayısıyla öğretmenin öğrenciye iyi bir model olabilmesi, değer eğitimi alanında yeterli bilgi ve beceriye sahibi olması ile orantılıdır.

Karakter ve Değer Eğitiminde Rol Model Olarak Öğretmen

- Yapılan araştırmalarda öğretmenlerin, değer eğitiminde güçlük çektikleri görölmektedir. Öğretmenlerin değer eğitimi süreci ve değer eğitimi yaklaşımları hakkında bilgi sahibi olmadıkları veya yeterli değer eğitime yönelik hazırlanmış kitap, örnek etkinlik, kaynak ve materyal eksikliğinden dolayı değer eğitime yeterli önem vermedikleri belirtilmektedir.

Karakter ve Değer Eğitiminde Rol Model Olarak Öğretmen

- Öğretmenin karakter ve değer kazandırmada öğrencilere örnek rol model olması son derece önemlidir. Bunun için öğretmen;
- İşbirlikli öğrenme ve iletişim becerisine önem vermeli; bireysel farklılıkları önemsemeli; öğrenci yeteneklerini keşfetmeli; problem çözme becerisini; araştırma becerisini kullanmalı; okuma-yazma becerisini geliştirmeli; toplum ve aile ile işbirliği yapmalı; yaptığı işte heyecan duymalı; demokrasiyi uygulamalı; disiplinli, ilkeli, çalışkan ve sorumluluk sahibi olmalı; sevgiyi ve saygıyı değerli kılmalıdır.

Karakter ve Değer Eğitiminde Rol Model Olarak Öğretmen

- Öğretmen çocuklarda var olan değerlere zarar vermeden, bu değerlerin oluşumuna ve değerleri keşfetmesine yardımcı olmalıdır.
- Eğitimde değerler ile uygulamadaki zorluklarının nasıl ele alınacağı konusunda bilginin olmaması işi zorlaştırmaktadır.
- Örtük/gizli müfredatı anlamak ve uygulamak için farklı stratejileri etkin bir şekilde kullanmak, değerlerin pratik olarak uygulamasını yaptırmak gerekmektedir.

Karakter ve Değer Eğitiminde Rol Model Olarak Öğretmen

- Bir milletin geleceği gelecek nesillere şekil veren öğretmenlerin yetiştireceği öğrencilere bağlıdır. Her öğretmen, öğrencileri aydınlanmış vatandaş olarak şekillendirmede önemli bir rol oynar.
- Dolayısı ile öğretmenler iyi değerlere sahip olmak için sağlıklı tutum ve davranışlar sergilemek zorundadır.

Karakter ve Değer Eğitiminde Rol Model Olarak Öğretmen

- Değer edinmede, öğretmenlerin yaparak-yaşayarak öğrenmeyi sağlayacak yöntemleri seçmeleri gerekmektedir.
- Yapılacak çalışmalarda öğretmenler; öğrencilerin gerçek yaşamlarından ve bildikleri üzerinden yola çıkmalı, yakın çevrenin imkanlarından faydalanmalıdır.
- Ayrıca gerçek hayatta olmuş veya olması muhtemel örnek olaylar okunarak veya anlatılarak örnek olaydaki kahramanlar ve olaylar üzerinden değer eğitimi yapılabilir.

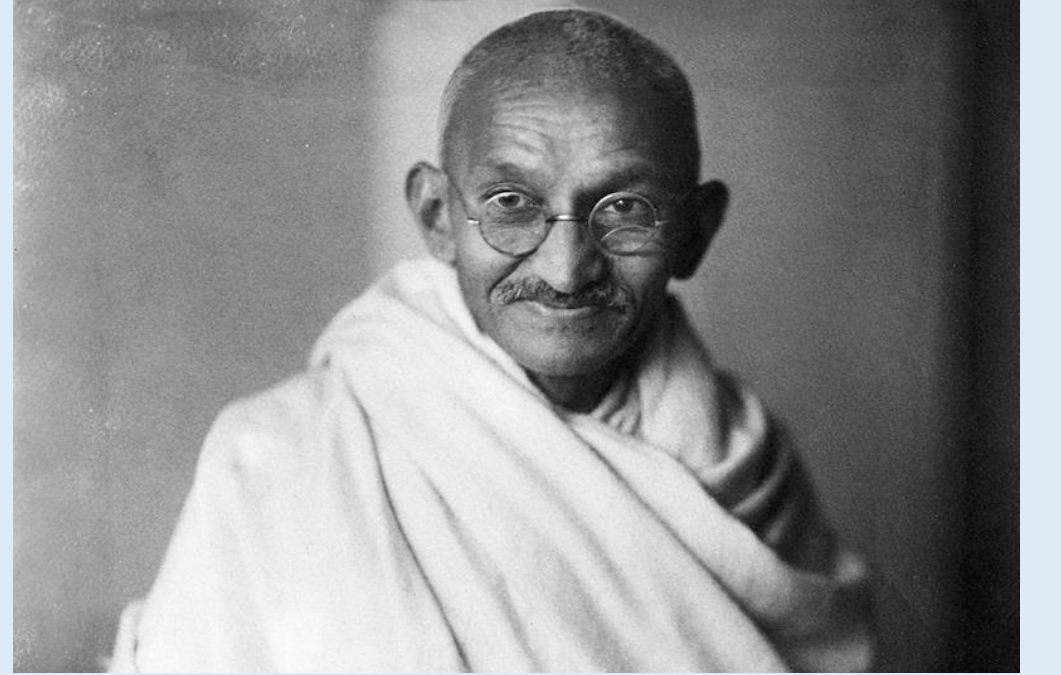
Karakter ve Değer Eğitiminde Rol Model Olarak Öğretmen

- Öğretmen sadece bilgi kaynağı değil, aynı zamanda koruyucu bir arkadaş, filozof/akıl hocası ve bir rehber olarak hareket etmelidir. İyi değerlere sahip olan bir öğretmen kendine ve mesleğine saygı duymalı, öğrencilerini ve mesleğini sevmelidir ki öğrencilerine ilham kaynağı olabilir.

Sonuç olarak

*Söylediklerinize dikkat edin, düşüncelere dönüşür,
Düşüncelerinize dikkat edin, duygularınıza dönüşür,
Duygularınıza dikkat edin, davranışlarınıza dönüşür,
Davranışlarınıza dikkat edin, alışkanlıklarınıza dönüşür,
Alışkanlıklarınıza dikkat edin, değerlerinize dönüşür,
Değerlerinize dikkat edin, karakterinize dönüşür,
Karakterinize dikkat edin, kaderinize dönüşür.*

Mahatma Gandhi

Yararlanılan Kaynaklar

- Çınar, F. (2019). Karakter ve Değerler Eğitimi. V. Aktepe ve M. Gündüz (Editörler). *Kavramsal Çerçeve*. Ankara: Pegem Akademi, ss.2-19.
- Başçı Namlı, Z. (2019). Karakter ve Değerler Eğitimi. S. Z. Genç ve A. Beldağ (Editörler). *Karakter Eğitimi ve Temel Kavramlar*. Ankara: Pegem Akademi, ss.2-19.